Meie näeme, et linna Emajõega kaheks jagades on paremal jõekaldal asuvas linnapooles 78% tööstustest, kuna vasemal kaldal asuvas linnaosas ainult 22%. Kõige rohkem tööstusi on II piirkonnas, seega südalinnas.

Tähtsamad suurtööstused Tartus on: 5 lauavabrikut, 4 trükikoda ja polügraafiatööstust, 3 nahavabrikut, 1 klaasitööstus, 3 metallivabrikut, 2 õllevabrikut, 1 gaasivabrik, 2 tapamaja, 1 tubakavabrik, 1 pudretivabrik, 1 telefonivabrik, 1 villatööstus, 1 kammivabrik. Töölisi on kõikides nimetatud suurettevõtetes kokku üle 1000. Suuremad neist on kammivabrik (192 töölist), kaks trükikoda (kummaski ligi sada töölist), üks nahavabrik (90 töölist), 1 metallitööstus (96 tööl.), ja klaasivabrik (84 töölist).

Ümbrusele mõjuvad halvasti — õhkurikkuvalt, müratekitavalt või maapinda reostavalt — väiksem osa tööstusi. Nende hulka kuuluvad metallivabrikud (müra, suits), klaasivabrik (suits) ja nahavabrikud (maapinna reostamine). Tööliste tervist kahjustavad eeskätt värvimis- ja villatööstused, ka savitööstused. Villa- ja värvimistööstuste ruumid on Tartus üldse viletsad, millele lisandub veel suurel määral õhurikkumine tööruumides enestes — niiskust, auru ja tolmu tekitava töö iseloomu tõttu. Savitööstustes tarvitatakse ahjupottide glasuurimiseks tina, mis võib tarvilikkude ettevaatusabinõude mittesilmaspidamisel tekitada tööliste tinamürgistusi.

Edusammuks tööstustervishoiu alal tuleb pidada 1932. a. sundmääruse kehtimapanemist kondi-, toornahkade ja räbalateladude kohta, milline määrus näeb ette nende ladude väljaviimist linnast linnaäärtele.

Loomatervishoiu pikem ülevaade Tartus on toodud eelmistes väljaannetes [1]). Loomatervishoiu ülesanded ja sel alal tegutsevate eriteadlaste koosseisud on olnud 1930.—1934. a. endised. Selle ala eduks tuleb pidada eespool-nimetatud kontide ja toornahkade ladude sundmääruse kehtimapanemist; peale selle koostati linnas loomapidamise sundmääruse kava, mis ette näeb ajakohaseid tervishoiulisi nõudeid loomapidamise ja -lautade kohta linnas. Energilist tegutsemist nõudis linna loomaarstilt marutaudi suuremaulatuslik lahtipuhkemine Tartus 1934. a. algul, mille vastu võitlemine toimus vastavate seaduste ja määruste alusel. Veiste nurisünnituse (brutselloosi), mis nakkav on ka inimestele, vastu võitlemiseks pandi maksma 1934. a. algul (RT 33) üleriiklik määrus. Nimetatud määruse teostamine paneb loomaarstlikule personaalile uusi ülesandeid.

Raviasutised ja nõuandlad.

Asutiste arv ei ole Tartus viimasel ajal muutunud. Neid on: 9 ülikoolikliinikut, 3 linnahaiglat, 3 erahaiglat, üks emade- ja laste- ning üks tiisikuse-nõuandla. Võib öelda, et ajakohaste ravivõimaluste seisukohalt on Tartu kõige paremas olukorras, võrreldes kodumaa teiste linnadega.

[1]) „Tartu", 1927, lk. 582—588. Tartu I, 1933, lk. 102.